

Отже, мовлення майбутніх вчителів початкових класів має бути досконалим, зразковим. Йому повинні бути властиві правильність, змістовність, логічність, багатство, точність, виразність, доречність і доцільність. Висока мовленнєва культура є важливим показником загальної культури педагога та його великою перспективою. Вона має важливе значення для майбутніх вчителів початкової ланки освіти.

#### **Література**

1. Українська мова. Енциклопедія / Ред.кол. : Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. – К., 2007. – 856 с.
2. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – К. : Алерта, 2011. – 696 с.

**УДК 378.015.311**

**О.М.ПОПОВИЧ**

Мукачівський державний університет

### **КОНСТРУКТИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ОСНОВ КОНСТРУКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ**

Підготовка педагогів, наділених творчими вміннями та мисленням, здатністю діагностувати педагогічні явища, відбирати та перетворювати інформацію, інакше кажучи — фахівців, чутливих до будь-яких педагогічних нововведень, має повною мірою задовольнити сучасні вимоги суспільства. Як відомо, сучасна освіта є динамічною конструктивною системою, в якій корегуються відносини, створюються нові способи, методи, форми навчальної взаємодії, конструюються нові зв'язки людини з довкіллям (природним і соціальним середовищами).

Стратегічним завданням сучасних закладів професійної освіти є створення умов для реалізації та самореалізації особистості в інформаційно насиченому середовищі. Це вимагає переходу від декларативної до практично зорієнтованої моделі навчання й виховання, що націлює на пошук нових шляхів і засобів, які забезпечуватимуть розвиток особистісних ресурсів дітей, їхніх потреб, інтересів, нахилів і здібностей. Необхідність розвитку людини, здатної до конструктивної діяльності, є актуальною і в особистісному аспекті. Така людина здатна до ефективної соціальної та психологічної адаптації до реалій соціального буття, його перетворення або зміни себе, поведінки під впливом об'єктивних умов розвитку культури, науки, технологій. Кожна людина від природи наділена здатністю до конструктивної діяльності, тому що конструктивна діяльність лежить в основі загального розвитку кожної окремої особистості, в її самореалізації.

У контексті дослідження особливу увагу привертають дисертаційні роботи останніх років (О. Безпалько, А. Макарова, М. Севастюк), в яких під різним кутом зору досліджується проблема підготовки педагога до продуктивної організації навчально-виховного процесу. Проблема формування організаторських умінь у майбутніх фахівців досліджувалася М. Курочкіним, М. Максіановим, О. Оспаровим, В. Сапоровською та ін.

Дослідженням встановлено, що формування основ конструктивності студентів можливо тільки за умови конструктивного освітнього середовища факультету, що живе в межах законів системи конструктивного навчання: закон усвідомленої потреби – людей навчається тоді, коли усвідомлює цьому потребу; закон потенційних можливостей і цілепокладання – навчання людини відповідає конструктивній (самооцінки й зовнішньої оцінки) оцінці її потенційних можливостей і поставленим цілям; закон мотиваційного програмно-цільового керування самонавчанням – цілеспрямоване планомірно поступальне навчання людини в мотиваційному полі навчально-пізнавального середовища; закон демократичності (ефективності) – у процесі професійної підготовки студент має право вибору середовища навчання, темпу навчання, форми, методу, прийомів, засобів інформації, змісту, контролю, виду навчальної діяльності тощо; закон пріоритету цінності здоров'я; закон переходу кількісних явищ у якісні [1].

Проектування навчально-виховного процесу – це написання планів-конспектів занять, підготовка сценаріїв свят, виховних заходів, розробка системи і послідовності виховних впливів, дій колективу, окремих груп і вихованців. Таким чином, конструктивна діяльність передбачає перспективне і поточне планування, відбір і розподіл навчального матеріалу, планування власне педагогічної взаємодії.

Важливо вчити майбутніх педагогів розташовувати навчальний матеріал упродовж навчального року найбільше раціонально, у логічному взаємозв'язку, розподіляти дидактичні завдання з урахуванням вимоги всебічного гармонійного розвитку особистості. Виконувати ці вимоги допомагають певні знання. Наприклад, об'єктом планування повинні бути не тільки основні професійні знання, навички й уміння, передбачені ОПП, але й відповідні підготовчі вправи, спеціальні тренінги для розвитку особистісних якостей, конструктивних здібностей, уміння самоконтролю успішності, професійно спрямована організація студентського дозвілля. Особливої уваги заслуговують так звані наскрізні заняття-тренінги, що мають багатоцільову спрямованість. Смісл таких занять-тренінгів – випереджальний розвиток конструктивних здібностей, послідовне проникнення в світ обраної професії.

Необхідно навчити студентів найбільше оптимально розрахувати навчальний час, визначений час на окремі етапи навчання, на окремі види навчального матеріалу, активний відпочинок. При проектуванні педагогічного процесу треба спиратися на обґрунтоване визначення кількості аудиторного навантаження, години для самостійної, науково-дослідної, творчої роботи для того, щоб створити ефективне емоційне тло для формування особистісної установки.

Плідна конструктивна діяльність передбачає уміння постійного самоаналізу життєвих і психолого-педагогічних ситуацій. Результати таких самостережень і самоаналізу допомагають чітко визначити оптимальні засоби, методи, шляхи досягнення поставлених завдань. У цьому аспекті цікавим видається ознайомлення майбутніх педагогів з принциповими положеннями оптимізації педагогічного процесу. Важливо зорієнтувати

студентів на те, щоб навчити вибирати найдоцільніші засоби досягнення поставлених завдань на максимально ефективному рівні з меншою витратою ресурсів часу. У цьому суттєва відмінність конструктивної діяльності загалом. Допоможе у цьому плані досвід ведення тематичних чи проблемних картотек. Грамотно складена картотека допомагає майбутньому вихователю успішно готуватися до кожного заняття з урахуванням оптимізації засобів, дотримання принципів наочності, систематичності, поступовості, послідовності, індивідуалізації. При цьому важливо розрізняти дві картотеки: картотеку для вихованців (роздатковий матеріал) і картотеку для вихователя (контрольна, психолого-педагогічна картотека) [2].

Отже, конструктивна діяльність передбачає перспективне й поточне планування процесу навчання й виховання, відбір і розподіл навчального матеріалу, планування своєї діяльності й діяльності вихованців. Для формування у майбутніх педагогів особистісної установки як умови підготовки їх до організації конструктивної діяльності на перший план в психолого-педагогічній підготовці варто висунути чітке визначення цілей і завдань професійної освіти. Особливу увагу варто також приділити формуванню необхідних навичок планування професійного, особистісного і кар'єрного зростання. Конструктивна діяльність проявляється також у плануванні й проектуванні методичних нарад, особистих виступів, що сприяє вдосконалюванню конструктивних і комунікативних здібностей.

#### **Література**

1. Богатырева Е.Д. Преодоление» рациональности в радикальном конструктивизме // Вестник Самарской гуманитарной академии. Серия «Философия. Филология» – 2006. – № 1 (4) – С.64-76.
2. Шаталова Н.П. Азбука конструктивного обучения: монография / Н.П. Шаталова. – Красноярск : ООО «Научно-инновационный центр», 2011. – 204 с.

**УДК 780.647.2(072)**

**В.І. ПУЙОВА**  
Мукачівський державний університет

### **ГАРМОНІЙНИЙ РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО**

Гармонійний розвиток творчої особистості в процесі навчання гри на фортепіано є одним із найважливіших завдань музичної педагогіки сьогодення, оскільки сучасна освіта орієнтується на гуманізацію, на відродження національно-історичних традицій, на формування людини з високим рівнем духовності, здатної зберігати й приумножувати культурні надбання нації. Вирішення цієї проблеми пов'язане із залученням кожного школяра до реальної співтворчості та до інтелектуального діалогу у процесі засвоєння мистецьких цінностей, що відбувається головним чином під час опанування музичного інструмента, творчо-пошукового процесу пізнання й інтерпретації музичних творів.



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>